

Rapport från mötet i förvaltningskommittén för spannmål, oljeväxter, ris, socker inom den gemensamma marknadsordningen den 30 maj 2024

Sammanfattning

Fortsatt diskussion angående den ökande importen av etanol från Pakistan. Kommissionen presenterade ett non-paper som redogör för situationen samt att skyddsåtgärder enligt artikel 30 i GSP-förordningen bör införas. Därutöver var det sedvanliga dagordningspunkter om väderleksutvecklingen den senaste månaden i EU samt marknadssituationen för socker, spannmål, oljeväxter, proteingrödor, ris och olivolja.

Deltagare: Från Sverige deltog Patrik Eklöf

Nästa möte: 27 juni

1.1 Väderlekssituationen 1 april – 14 maj i EU

Under perioden hade det varit varmare än normalt i nästan hela EU men i norra Sverige och i Finland har det varit kallare än normalt. Torrt väder i södra delarna av EU, Balkan och i Polen medan rikligare nederbörd har noterats i övriga delar av EU. Under den gällande perioden har följande orosmoment noterats baserat på väderutvecklingen:

- Vattenunderskott i södra Italien och centrala Polen
- Vattenöverskott i Irland, Nederländerna och norra Italien
- Frost i Finland, Tyskland och delar av Tjeckien och Polen
- Större risk för insektsangrepp och sjukdomar beroende på begränsad åtkomst för bekämpning i vattenfyllda fält på Irland, Nederländerna, Belgien.
- Sen vårsådd i Frankrike och Danmark beroende på vattenfyllda fält.

Sammantaget bedöms ovanstående situation hittills ha påverkat höstsådda grödor negativt i Finland, Beneluxländerna, en mindre region i västra Frankrike och i nordvästra Tyskland samt i södra Italien och Irland.

1.2 Marknadssituationen för socker

Världsmarknadspriserna för socker hade sjunkit med 3–4 % jämfört med föregående månad. Rapporter om högre produktion av socker i Brasilien för kommande skörd påverkar priserna i negativ riktning. Börsnoteringarna uppgick till 484–504 euro/ton medan det senast tillgängliga priset på socker i EU (april) uppgick till 831 euro/ton.

Inga nya uppgifter avseende areal, skörd och produktion av socker i EU fanns tillgängligt, detta kommer troligen att redovisas på nästa möte.

1.3 Marknadssituationen för spannmål, oljeväxter, proteingrödor samt ris

Den senaste prognosen gällande världsproduktion, konsumtion och lager för spannmål 2024/25 från IGC presenterades av kommissionen. På grund av produktionsminskningar för både majs (främst i Argentina, Afrika söder om Sahara) och vete (Ryssland, Ukraina, USA) minskade den globala spannmålsproduktion 2024/25 med 10 miljoner ton och förväntas uppgå till 2 312 miljoner. Även om förbrukningen sjunker något så förväntas lagren ändå att minska och uppgå till på 580 miljoner ton. Lagren av majs beräknas minska mer än vad andra spannmålslager gör.

Milj ton	IGC 23/24 maj	IGC 24/25 maj	USDA 23/24 maj	USDA 24/25 maj
	Produktion			
Vete	790	795	788	798
Majs	1 225	1 220	1 228	1 220
Övrigt	289	298	288	279
Totalt	2 297	2 312	2 235	2 294
	Utgående lager			
Vete	266	260	258	254
Majs	286	281	313	312
Övrigt	36	39	26	27
Totalt	588	580	597	593

Kommissionens senaste uppskattning avseende produktionen av spannmål i EU 2024/25 uppgick till 278,2 miljoner, vilket är drygt 3 % högre än föregående år men lägre än både tidigare prognos och det senaste femårsgenomsnittet. Produktionen av vanligt vete är beräknat till 120,2 miljoner ton, vilket är ca 5 miljoner ton lägre än föregående år. Den totala arealen spannmål har varit förhållandevis stabil kring 40,3 miljoner hektar de senare åren.

När det gäller oljeväxter och proteingrödor beräknas skörden 2024/25 uppgå till 32,77 miljoner ton respektive 3,96 miljoner ton, vilket är högre än föregående års skörd och skörden det senaste femårsgenomsnittet.

Fortsatt höga priser på ris noteras på världsmarknaden, bland annat på grund av sämre tillgång på thailändskt ris för exportmarknaden. Importen av ris till EU hade

dock ökat något sedan föregående månad men ligger ändå efter (-16 %) i kvantitet jämfört med motsvarande period föregående år.

1.4 Marknadssituationen för olivolja

Kommissionen hade inte mycket nytt att rapportera eftersom skörden 2023/24 var klar i april i år och kommande skörd påbörjas först efter sommaren. De låga skördarna de senaste två åren har inneburit mycket höga priser på alla kvalitéer av olivolja. Väderleksutsikterna i EU:s största producentland, Spanien, har varit förhållandevis gynnsamma vilket kan resultera i en hög skörd 2024/25.

1.5 Skyddsåtgärder för ökad import av etanol till EU

Fortsatt diskussion om den ökande importen av etanol från Pakistan. Under de senaste åren har importen växt till att utgöra ca 60 % av EU:s totala etanolimport. På föregående möte presenterades ett gemensamt brev från ett antal medlemsländer som hade inkommit till kommissionen. Budskapet var att åtgärder behöver vidtas för att minska importen av etanol som används inom industrin (kosmetika, dryck, livsmedel mm), etanol till drivmedel anses vara ett mindre problem. Importen anges vara subventionerad av regeringen i Pakistan, vilket tillsammans med den tullfria importen till EU snedvrider konkurrensen på EU-marknaden. Den åtgärd som eftersträvas av länderna som skrivit brevet är att aktivera skyddsklausulen enligt artikel 30 i GSP-förordningen.

Till detta möte presenterade kommissionen ett non-paper som redogör för situationen samt att skyddsåtgärder enligt artikel 30 bör införas. Importtullarna för etanol enligt KN nr 22.07.10, 22.07.20 samt eventuellt 22.08.90.99 föreslås återinföras för en period av 3 år. Detta förväntas ge den europeiska etanolindustrin tid för att genomföra olika åtgärder som ökar konkurrenskraften i sektorn. Etanol från Pakistan skulle därmed belastas med samma importtull som gäller för etanol från t.ex. Brasilien och USA. Kommissionen efterfrågar medlemsländernas åsikter och kommentarer på detta (senast den 7 juni) innan de startar proceduren med upprättandet av en genomförandeförordning om skyddsåtgärder. Röstning kommer att ske i denna förvaltningskommitté.

Några länder framförde sitt stöd till åtgärderna eftersom etanolindustrin är viktig ur beredskapsperspektiv, vilket framkom bl.a. under covid-19 perioden.

Ett land hade ännu inte fastställt någon slutlig ståndpunkt men framförde att det finns producent- och importintressen i EU som måste beaktas men även att Pakistan är ett utvecklingsland.

1.6 Marknadstransparens

Kortfattad redovisning från kommissionen gällande medlemsländernas rapportering av olika uppgifter för spannmål, oljeväxter och utsäde. Antalet

medlemsländer som rapporterat lager för spannmål var den högsta någonsin men fortfarande har några större producentländer inte rapporterat överhuvudtaget.